

Notatka

ze spotkania warsztatowego dotyczącego
Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego (PZPWD)
29 lutego 2016 r.

Miejsce spotkania: Wrocław, ul. Świdnicka 12-16 s. 9

Uczestnicy: IRT, oraz pracownicy UMWD: Departamentu Rozwoju Regionalnego (Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej UMWD, Wydział Gospodarki, Wydział Mienia Wojewódzkiego) oraz Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych (Wydział Obronności i Bezpieczeństwa).

Cele spotkania: Wspólne wypracowanie zakresu zapisów w PZPWD z uwzględnieniem zagadnień wynikających z dokumentów programowych i strategicznych, będących podstawą realizacji zadań znajdujących się w kompetencjach poszczególnych departamentów, wydziałów i jednostek organizacyjnych.

Przebieg spotkania:

Spotkanie rozpoczął Maciej Zathey, dyrektor IRT, który przywitał uczestników i opowiedział o znaczeniu PZPWD. Uważa, że plan ten w przyszłości powinien służyć moderacji polityk publicznych z różnych poziomów i różnych sfer tematycznych. Ma to być dokument „żyjący” i wykorzystywany przez wszystkie wydziały UMWD i jednostki organizacyjne. Dyrektor podkreślił dużą wagę omawianych na spotkaniu dokumentów, którymi były:

- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 (SRWD 2020),
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020,
- Strategia Energetyczna Dolnego Śląska,
- Polityka wspierania bezpieczeństwa w województwie dolnośląskim do 2020 r.,
- Plan wykorzystania wojewódzkiego zasobu nieruchomości na lata 2013-2015.

Karolina Drewnicka (IRT) przedstawiła zagadnienia SRWD 2020, które mają przełożenie na PZPWD. Wyjaśniła, że strategia i plan to dwa podstawowe dokumenty zarządzania strategicznego na poziomie regionalnym. Oba muszą być zgodne z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju, a PZPWD musi być zgodny ze SRWD. Strategia ma odpowiadać na pytanie, co należy zrobić na obszarze województwa, a plan gdzie należy to zrobić. PZPWD będzie realizować wizję strategii, cel główny i cele szczegółowe, ze szczególnym uwzględnieniem celu 2 (zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej) oraz 4 (ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa). Plan będzie także służył wprowadzaniu harmonii przestrzennej. Na plan przełożenie będzie miało także 8 makrosfer wskazanych w strategii, przy czym 5 będzie realizowane bezpośrednio, a pozostałe pośrednio. Wymiar przestrzenny SRWD 2020 to przede wszystkim wskazanie 4 obszarów integracji i 12 obszarów interwencji. Agnieszka Wałęga (IRT) przypominała o nowym narzędziu w planie województwa, jakim są obszary funkcjonalne. Podjęto dyskusję jak pogodzić zapisy SRWD z wymogami ustawowymi. Magdalena Bednarska-Wajerowska (dyrektor Wydziału Koordynacji Polityki Regionalnej UMWD) widzi potrzebę zachowania idei obszarów integracji, które są pomocne w planowaniu strategicznym. Mając na uwadze następny okres, po 2020 r. liczbę tych obszarów należy jeszcze raz rozważyć. Podobnie w przypadku obszarów interwencji, gdzie w miarę możliwości należy przyporządkować je obszarom funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym. Zasadność pozostałych należy przeanalizować, a dyrektor na dziś dostrzega potrzebę uwzględnienia obszaru legnicko-głogowskiego i Doliny Baryczny. Głos w dyskusji wniósł Maciej Zathey, który podkreślił, żeby skupić się na celu wyznaczania obszarów. Należy rozważyć, czy istnieje potrzeba interwencji z poziomu wojewódzkiego. Jeśli tak, to plan powinien zawierać także diagnozę obszaru, będącą pomocą przy tworzeniu nowej strategii. Uczestnicy spotkania zgodzili się, że

podstawą wyznaczenia obszarów funkcjonalnych lub interwencji, powinny być kryteria merytoryczne. Obszary nie muszą, a nawet nie powinny, pokrywać powierzchni całego województwa, tylko skupiać się na miejscach, gdzie planowana jest specyficzna polityka. Mieczysław Ciurla (dyrektor Wydziału Gospodarki UMWD) za nadrzędny cel uznał integrację i uważa, że interwencja powinna służyć właśnie integracji. Pozostali uczestnicy spotkania utożsamiają raczej ze sobą obszary funkcjonalne i interwencji, natomiast obszary integracji, traktują jako oddzielną kategorię. Pojawiła się także koncepcja traktowania obszarów integracji jako pewnego rodzaju subregionów.

Drugim omawianym dokumentem był Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, którego założenia przedstawiła Magdalena Kasprzak (IRT). Dała przykłady zapisów RPO, które zostały wprost włączone do obowiązującego PZPWD, a były to: działania i zadania dla realizacji kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego oraz wykaz indykatywnych projektów kluczowych dla RPO. Pomiędzy dokumentami zachodzi duża zgodność tematyczna i większość osi priorytetowych w RPO, ma przełożenie na PZPWD. Magdalena Kasprzak zaprezentowała także jak PZPWD został wykorzystany do formułowania kryteriów w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych. Część kryteriów merytorycznych oceny projektów ma wymiar przestrzenny. Głównym narzędziem terytorializacji RPO są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). W trakcie dyskusji poruszano kwestię przydatności nowego PZPWD w realizacji zapisów RPO 2014-2020 i ustalono, że w związku z planowaną datą uchwalenia nowego planu (2018), wpływ może być niewielki. Wdrażanie tej edycji RPO powinno się odbywać głównie na podstawie obowiązującego PZPWD. Nowy plan należy konstruować z myślą o kolejnych programach, pamiętając, że jest to dokument nadrzędny w stosunku do nich, a RPO i inne programy mają charakter wykonawczy.

Relacje pomiędzy PZPWD a Regionalną Strategią Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020 zaprezentował Wojciech Maleszka (IRT). Wyjaśnił, że obecny plan tylko w niewielkim stopniu dotyka sfery gospodarczej, ponieważ w realiach gospodarki wolnorynkowej, rola planu w przestrzennej organizacji zjawisk gospodarczych jest ograniczona. Ponadto zjawiska gospodarcze, w tym innowacje, są trudne do ucięcia przestrzennego. Wojciech Maleszka zaproponował ewentualne możliwości terytorializacji zapisów omawianej strategii. Większość uczestników spotkania uznała, że zjawiska innowacyjności występują spontanicznie i nie sposób przewidzieć ich rozwoju. Zbigniew Dynak (dyrektor Departamentu Rozwoju Regionalnego) wskazał na jakość zasobów ludzkich, jako ważne kryterium lokalizacji działalności innowacyjnych. Dyskutowano czy należy wskazać obszary najlepiej predysponowane do rozwoju gospodarczego, a jeśli tak, to jakie działania miałyby tam być prowadzone. Próba wskazania takiego obszaru była Autostrada Nowej Gospodarki w SRWD 2020, jednak wszyscy obecni zgodzili się, że obszar ten jest zbyt duży i w pracach nad PZPWD, należy go uszczegółowić. Jako główne kryteria wskazano sieć osadniczą, komunikację i zasoby. Poddano w wątpliwość, czy miałyby być to obszary funkcjonalne. Jeśli samorząd województwa nie ma zamiaru ustalenia zasad zagospodarowania (które byłyby obowiązujące dla studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin), ale chce prowadzić odrębną politykę, to byłby to obszar innego typu.

Kolejnym poruszonym tematem na spotkaniu była energetyka. Jako wprowadzenie do dyskusji wykorzystano nieaktualny już dokument Strategii Energetycznej Dolnego Śląska, która obowiązywała do roku 2010. Renata Cieślak (IRT) przedstawiła założenia tego dokumentu, ale także ustawowe kompetencje samorządu województwa z zakresu energetyki, które ograniczają się do roli opiniodawczej. Obowiązująca Polityka Energetyczna Polski do roku 2030 zakłada aktywne włączenie władz regionalnych we wdrażanie polityki, poprzez przygotowanie strategii rozwoju energetyki, jednak projekt nowej polityki do roku 2050, takiego zaangażowania województwa nie przewiduje. W dyskusji poruszono temat elektrowni szczytowo-pompowej Młoty, elektrowni wiatrowych, złóż węgla brunatnego w okolicach Legnicy, elektrowni wodnych i energetyki prosumenckiej, jednak w każdym przypadku pojawiają się wątpliwości, co do zasadności uwzględniania ich w PZPWD. Dyrektor Ciurla stwierdził, że przy aktualnych uwarunkowaniach prawnych nie ma podstaw do określania polityki energetycznej w planie. W kontekście inwestycji celu publicznego występuje problem z zabezpieczeniem terenów pod linie przesyłowe, ponieważ nie są one zatwierdzone w odpowiednich dokumentach.

Małgorzata Mongiało przedstawiła relacje PZPWD z Polityką wspierania bezpieczeństwa w województwie dolnośląskim do 2020 r. Wykazała wiele relacji pomiędzy dokumentami w zakresie zagrożeń naturalnych (powódzie, susze), komunikacyjnych, przemysłowych i zdrowotnych, a częściowo także

społecznych. Najbardziej oczywiste jest uwzględnienie zagrożeń powodziowych, co wynika z wymogów ustawowych. Za ważne uznano także wskazanie obszarów narażonych na suszę. W związku z powstającymi „mapami zagrożeń bezpieczeństwa” na szczeblach powiatowym, wojewódzkim i krajowym, należy zadbać by zachować zgodność i nie dublować kompetencji dokumentów. W wielu kwestiach związanych z bezpieczeństwem rola planu będzie ograniczać się do warstwy informacyjnej.

Ostatnim omawianym dokumentem był Plan wykorzystania wojewódzkiego zasobu nieruchomości na lata 2013-2015, którym zajmowała się Ewa Skoczeń. W dokumencie podano, że w lutym 2013 r., województwo dolnośląskie było właścicielem nieruchomości o łącznej powierzchni gruntu wynoszącej 1 086 ha – tj. 0,05% powierzchni województwa, 2309 km dróg i 32 km linii kolejowych. Oprócz obiektów liniowych, tereny wojewódzkie mają charakter lokalny, a zasób mienia wojewódzkiego może się dość istotnie zmieniać w czasie. W związku z powyższym nie ma uzasadnienia uwzględniania go w PZPWD. W dyskusji przypomniano o mieniu w posiadaniu spółek należących do samorządu wojewódzkiego, takich jak Stawy Milickie.

Podsumowując Agnieszka Wałęga podkreśliła, że celem IRT jest, aby w PZPWD wyraźnie skoncentrować się na zapisach w zakresie kompetencji województwa. Należy unikać martwych zapisów i np. w kwestii obszarów funkcjonalnych wyznaczyć tylko te, gdzie ma być prowadzona specyficzna polityka. Aby to osiągnąć konieczne jest nawiązanie współpracy z wydziałami, które pracują nad realizacją polityk i programów. W tym celu poprosiła o wskazanie osób do stałych kontaktów.

Wnioski i ustalenia:

- Uczestnicy warsztatów przedstawiają swoje propozycje dotyczące zagadnień i zapisów w PZPWD oraz wskażą swoje potrzeby wynikające z zakresu działalności wydziałów UMWD (kwestie mogą dotyczyć zarówno ustaleń planu jak i elementów diagnozy);
- Poproszono o wyznaczenie stałych osób do kontaktów w sprawie PZPWD (imię, nazwisko, zakres tematyczny, stanowisko, numer telefonu i adres email należy przesłać do pani Małgorzaty Mongiałło – malgorzata.mongiallo@irt.wroc.pl)

Notatkę sporządził:

Jarosław Patron